

Seleucia

Sayı XV - 2025

Olba Kazısı Serisi

Seleucia XV

Olba Kazısı Serisi

Seleucia, uluslararası hakemli dergidir ve her yıl Mayıs ayında bir sayı olarak basılır. Yollanan çalışmalar, belirtilen yazım kurallarına uygunsa yayınlanır, çalışması yayınlanan her yazar, çalışmanın baskı olarak yayınlanmasını kabul etmiş ve telif haklarını Seleucia yayınına devretmiş sayılır. Seleucia kopya edilemez ancak dipnot referans gösterilerek yayınlarda kullanılabilir.

Seleucia Dergisi, Sayı IV - 2014'den itibaren TR Dizin Ulakbim'de ve 2021'den itibaren Erih Plus'ta taranmaktadır.

<http://www.seleuciadergisi.com>

Editörler

Emel Erten
Diane Favro
Fikret Yegül
Murat Özyıldırım (Baş Editör)
Yavuz Yeğin

Bilim Kurulu

Prof. Dr. Halit Çal
Prof. Dr. Çiğdem Dürüşken
Prof. Dr. Efrumiye Ertekin
Prof. Dr. Emel Erten
Prof. Dr. Diane Favro
Prof. Dr. Turhan Kaçar
Prof. Dr. Sedef Çokay Kepçe
Prof. Dr. Gülgün Köroğlu
Prof. Dr. Erendiz Özbayoğlu
Prof. Dr. Harun Taşkiran
Prof. Dr. Mehmet Tekocak
Prof. Dr. Ceren Ünal
Prof. Dr. Fikret K. Yegül
Prof. Dr. Ayşe Fatma Erol
Doç. Dr. Erkan Alkaç
Doç. Dr. Sabri Arıcı
Doç. Dr. Figen Çevirici Coşkun
Doç. Dr. Merih Ereğ
Doç. Dr. Kasım Oyarçın
Doç. Dr. Fikret Özbay
Doç. Dr. Sema Sandalcı
Doç. Dr. Muammer Ulutürk
Doç. Dr. Yavuz Yeğin
Dr. Öğr. Üyesi Mustafa Kaya
Dr. Öğr. Üyesi Hüseyin Murat Özgen
Dr. Burak Erdem
Dr. Vujadin Ivanisevic
Dr. Murat Özyıldırım

Seleucia

Olba Kazısı Serisi

Sayı: XV

Yıl: 2025

ISSN: 2148-4120

ISBN: 978-625-6925-83-0

Yazışma Adresi

Doç. Dr. Yavuz Yeğin
Ankara Üniversitesi,
Dil ve Tarih – Coğrafya Fakültesi, Diller Binası,
Oda no: Z7
Arkeoloji Bölümü No:45-45/A
06100 – Sıhhiye / Ankara – Türkiye
Tel: 0 312 310 32 80 / 1498
E – posta: ozyildirimmurat@gmail.com -
yavuzyeğin002@gmail.com
aemelerten@gmail.com

Yayının Adı: Seleucia (Dergi)

Yayın Türü: Yerel Süreli Yayın

Yayın Şekli: Yıllık – Türkçe ve İngilizce.

Yayın Sahibi: Bilgin Kültür Sanat Org. Yay. Bas.
Dağ. Paz. Gid. İnş. San ve Tic. Ltd. Şti. adına
Engin Devrez

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: Engin Devrez

Yayının İdare Adresi: Bilgin Kültür Sanat Şti. Ltd.
Selanik 2 Cad. 64/13, Karadeniz İşhanı 3. Kat
Kızılay – Ankara
Tel: 0312 419 85 67
Sertifika no: 20193
www.bilginyayinevi.com
E – posta: bilginkultursanat@gmail.com

Baskı

Dijital Baskı Merkezi (Osman Sami Solak)
İvedikköy Mh. 1492. Cd. Yenimahalle /
ANKARA
Tel: 0533 577 6514
Matbaa Sertifika No: 70810

Teknik Düzenleme

Arş. Gör. Dr. Burak Erdem

Dağıtım

Selanik 2 Cad. 64/13, Karadeniz İşhanı 3. Kat
Kızılay – Ankara
Tel: 0312 419 85 67

Seleucia | Sayı XV | Mayıs 2025

Doğu Dağlık Cilicia Mimari Plastiği Bağlamında
Olba'dan Bir Grup Buluntu

*A Group of Finds from Olba in the Context of
Architectural Decoration in Eastern Rough Cilicia*

Emel Erten – Yavuz Yeğin

9

Su Kemerlerinin Ötesinde: Kırsalda Roma Yaşamı ve
Mimarisi

*Beyond the Reach of the Aqueducts: Roman Lives and
Architecture in the Countryside*

Fikret Yeğin

33

Juliana Anicia: "A Building Loving Woman"

Gender and Construction in Constantinople

*Juliana Anicia: "Yapı İşlerini Seven bir Kadın":
Constantinopolis'te Toplumsal Cinsiyet ve İnşaat*

Faaliyetleri

Diane Favro

55

Boncuk ve Vazo Yapımı Dışında

Tunç Çağ'ında Camın Farklı Kullanım Biçimleri

Different Uses of Glass in the Bronze Age

Other than Beads and Vessels

Emel Erten

71

Savatra'dan Yeni Adak Yazıtları

New Votive Inscriptions from Savatra

Mehmet Alkan – İlker Işık

93

Tyana Geç Antik Sur Duvarında Ele Geçen Bir

Define Hakkında İlk Değerlendirmeler

*First Evaluations of a Hoard Discovered in the Tyana
Fortress Wall*

Hüsamettin Hayri Şener

107

Gaziantep Gerçin Höyük'ten Savaş Arabası Şeklinde
Bir Kaide

A Chariot-Shaped Base from Gerçin Höyük, Gaziantep

Timur Demir – Özgür Çomak

121

Tarsus'da Türk İslam Dönemi Mihrapları

The Mihabs of Turkish-Islamic Period in Tarsus

Mustafa Kaya

139

Aizanoi Tiyatrosu'nun Scaenae Frons Düzeninin

Anadolu'daki Benzerleriyle Karşılaştırılması

*Comparison of the Scaenae Frons Order of the Aizanoi
Theatre with Similar Theatre Examples in Anatolia*

Fikret Özbay – İrem Kaya Yuki

161

Eski Çağ ve Geç Antik Çağ Yazılı Kaynaklarında
Zephyrium

Zephyrium in Ancient and Late Antique Written Sources

Muzaffer Yılmaz

183

Batı Karadeniz'de

Protohistorik Dönemlere Ait Yeni Veriler

*Recent Archaeological Evidence from the Protohistoric
Periods of the Western Black Sea Region*

Emrullah Kalkan - Yunus Emre Sevindik

193

Anamur'da Ortagonuş (Bahçegonuş) Hanı ve Çeşmesi
Ortagonuş (Bahçegonuş) Inn and Fountain in Anamur

Halil Sözlü – Sultan Eren

213

Ardahan'ın Hanak İlçesindeki Veli Kalesi

Veli Fortress in Hanak District of Ardahan

Özlem Oral

227

Roma Dönemi'nde Phokaia'yı Etkileyen

Depremlerdeki Arkeolojik İzler

*Archaeological Traces of Earthquakes Affecting Phokaia In
the Roman Age*

Sabri Arıcı

243

Eagle Figurine With Gold Medallion Holding a Ram
From Burdur Museum

*Burdur Müzesi'nden Koç Tutan Altın Madalyonlu Kartal
Figürini*

Salih Soslu

259

Antik Kaynaklar, Antropolojik ve Arkeolojik Veriler

Işığında Eski Çağ'da Dövme

*Tattooing in Antiquity in the Light of Ancient Literature,
Anthropological and Archaeological Data*

Ahmet Emirhan Bulut

287

Samsun, Bafra'daki Roma Dönemi Taş Sanduka

Mezarları ve Buluntularının Değerlendirilmesi

*An Evaluation of the Roman Period Stone Cist Graves
and Their Findings from Bafra, Samsun*

Orhan Alper Şirin

321

Aizanoi Kadoi ve Kotiaieon'dan Yün Üretimine İlişkin
Arkeolojik İzler

*Archaeological Evidence of Wool Production from Aizanoi,
Kadoi and Kotiaieon*

Aslıhan Özbay

347

Seyitömer Höyük'ten Ele Geçen Bir Grup Bıçak

A Group of Knives Found at Seyitömer Mound

Rana Başkurt Usta – Hüseyin Usta

367

Traianus'un Doğu Seferine İlişkin Arkeolojik Kanıtlar

Archaeological Evidence of Trajan's Eastern Campaign

Burak Erdem

383

Alahan Manastırı Mağara – Kilisesi

Cave-Church in Alahan Monastery

Murat Özyıldırım - Yavuz Yeğin

397

PRAEFATIO

SELEVCI'A'nın 2025 sayısı bu yıl da zengin bir içerikle okurlarına ulaşıyor. Bu sayı ile aynı zamanda dergimizin on beşinci yılını da kutlama mutluluğu içindeyiz. Bu yıl aynı zamanda Olba kazıları da on beşinci yılını kutluyor. Bundan yirmi dört yıl önce, Olba akropolisinin eteklerinde mütevazı bir yüzey araştırması biçiminde başlayan çalışmamızın gelişerek, bir kazı haline gelmesinde on beş yılı geride bıraktık. Şimdi Olba'nın yerleşim tarihi, kentteki yaşam tarzı konusunda çok daha fazla bilgi sahibi olmanın sevincini ve gururunu taşıyoruz.

Olba kazısı ekibinin özveri ve gayretleri ile on beş yıldır aralıksız olarak yayınlanan SELEVCI'A'nın bu sayısında, Anadolu arkeolojisini, sanat tarihini, epigrafisini, nüvizmatığını, mimarlık tarihini aydınlatan, yepyeni bulguları ve fikirleri içeren toplam yirmi bir bilimsel metin yer almakta. Bu çalışmaları yaparken emeklerini, deneyimlerini bizlerle, dergimizle paylaşan yazarlarımıza şükranlarımızı sunuyoruz.

Editörler:

Prof. Dr. Emel Erten

Prof. Dr. Diane Favro

Prof. Dr. Fikret Yegül

Dr. Murat Özyıldırım (Baş Editör)

Doç. Dr. Yavuz Yeğin

PREFACE

SELEVCIJA's 2025 issue reaches its readers with a rich content this year as well. With this issue, we are also happy to celebrate the fifteenth anniversary of our journal. This year, the Olba excavation project is also celebrating its fifteenth anniversary. Twenty-four years ago, we started our work as a modest surface survey on the lower slopes of the Olba acropolis and it has been fifteen years since it turned into a full-scale excavation. Now, we are happy and proud to have much more information about Olba's settlement history and the lifestyle in the city.

This issue of SELEVCIJA, which has been published continuously for fifteen years thanks to the dedication and efforts of the Olba excavation team, includes a total of twenty-one scientific texts that shed light on Anatolian archaeology, art history, epigraphy, numismatics, and architectural history, and include brand new findings and ideas. We would like to express our gratitude to our authors who shared their efforts and experiences with us in our journal.

Editors:

Prof. Dr. Emel Erten

Prof. Dr. Diane Favro

Prof. Dr. Fikret Yegül

Dr. Murat Özyıldırım (Editor in Chief)

Assoc. Prof. Dr. Yavuz Yeğin

Olba Kazısı Serisi

Seleucia

Makale Başvuru Kuralları

Seleucia, Olba Kazısı yayını olarak yılda bir sayı yayınlanır. Yayınlanması istenen makalelerin en geç Şubat ayında gönderilmiş olması gerekmektedir. Seleucia, arkeoloji, eski çağ dilleri ve kültürleri, eski çağ tarihi, sanat tarihi konularında yazılan, daha önce yayınlanmayan yalnızca Türkçe, İngilizce çalışmaları ve kitap tanıtımlarını yayımlar.

Yazım Kuralları

Makaleler, Times New Roman yazı karakterinde, word dosyasında, başlık 12 punto baş harfleri büyük harf, metin ve kaynakça 10 punto, dipnotlar 9 punto ile yazılmalıdır. Sayfa sayısı, kaynakça dâhil en çok on sayfa olmalıdır. Müze, kazı, yüzey araştırması malzemelerinin yayın izinleri, makale ile birlikte yollanmalıdır. Kitap tanıtımları, üç sayfayı geçmemelidir. Çalışmada ara başlık varsa bold ve küçük harflerle yazılmalıdır. Türkçe ve İngilizce özetler, makale adının altında, 9 punto, iki yüz sözcüğü geçmemelidir. Özetlerin altında İngilizce ve Türkçe beşer anahtar sözcük, 9 punto olarak “anahtar sözcükler” ve “keywords” başlığının yanında verilmelidir. Doktora ve yüksek lisans tezlerinden oluşturulan makaleler, yayına kabul edilmemektedir.

- Dipnotlar, her sayfanın altında verilmelidir. Dipnotta yazar soyadı, yayın yılı ve sayfa numarası sıralaması aşağıdaki gibi olmalıdır. Demiriş 2006, 59.
- Kaynakça, çalışmanın sonunda yer almalı ve dipnottaki kısaltmayı açıklamalıdır.

Kitap için:

Demiriş 2006 Demiriş, B., Roma Yazınında Tarih Yazıcılığı, Ege Yay., İstanbul.

Makale için:

Kaçar 2009 Kaçar, T., “Arius: Bir ‘Sapkın’ın Kısa Hikayesi”, Lucerna Klasik Filoloji Yazıları, İstanbul.

- Makalede kullanılan fotoğraf, resim, harita, çizim, şekil vs. metin içinde yalnızca (Lev. 1), (Lev. 2) kısaltmaları biçiminde “Levha” olarak yazılmalı, makale sonunda “Levhalar” başlığı altında sıralı olarak yazılmalıdır. Bütün levhalar, jpeg ya da tift formatında 300 dpi olmalıdır. Alıntı yapılan levha varsa sorumluluğu yazara aittir ve mutlaka alıntı yeri belirtilmelidir.
- Levha sayısı her makalede 10 adet ile kısıtlıdır.
- Latince - Yunanca sözcüklerin yazımında özel isimlerde; varsa Türkçe ek virgülle ayrılmalı, örneğin; Augustus’un, cins isimler italik yazılmalı, varsa Türkçe ek, italik yapılmadan sözcüğe bitişik yazılmalıdır, örneğin; *caveanın*.
- Tarih belirtilirken MÖ ve MS nokta kullanılmadan, makale başlıkları ile yazar ad ve soyadlarında sadece baş harfler büyük harf olarak yazılmalıdır.

Olba Excavations Series

Seleucia

Scope

Seleucia is annually published by the Olba Excavations Series. Deadline for sending papers is February of each year. Seleucia features previously unpublished studies and book reviews on archaeology, ancient languages and cultures, ancient history and history of art written only in Turkish or English.

Publishing Principles

Articles should be submitted as word documents, with font type Times New Roman, font sizes 12 points for headings (first letters should be capitalized), 10 points for text, and 9 points for footnotes and references. The number of pages of each article should not be longer than ten pages, including the bibliography. If the study is on some material/materials from a museum or an excavation, the permission for publication should be submitted together with the article. The book reviews should not be longer than three pages. If there are sub-titles, the headings should be written bold with small letters. Abstracts written in both Turkish and English should appear below the heading of the article, should be size of 9 points and minimum count of words should be 200. Below the abstracts, a minimum of 5 keywords for both languages should be included (of size 9 points) below the headings “anahtar sözcükler” and “keywords”. The articles produced out of master’s theses or doctoral dissertations will not be accepted for publication.

- Footnotes should be given under each page. The ordering of author surname, year of publication and page number should be as follows: Demiriş 2006, 59.
- The reference list should appear at the end of the study and should explain the abbreviation given in the footnote.

Book format:

Demiriş 2006 Demiriş, B., Roma Yazınında Tarih Yazıcılığı, Ege Yay., Istanbul.

Article format:

Kaçar 2009 Kaçar, T., “Arius: Bir ‘Sapkın’ın Kısa Hikayesi”, Lucerna Klasik Filoloji Yazıları, Istanbul.

- Photographs, pictures, maps, drawings, figures etc. used in the article should be referred to in the text as (Fig. 1), (Fig. 2) as abbreviations, and an ordered list of these items should appear at the end of the article under the heading “Figures”. All figures should be in JPEG or TIFF format with 300 dpi. If there are figures cited, the responsibility lies with the author and citation should be explicitly given. The number of figures for each article is limited to 10.

Tyana Geç Antik Sur Duvarında Ele Geçen Bir Define Hakkında İlk Değerlendirmeler

Hüsamettin Hayri Şener*

Öz

Bu çalışmada Tyana Antik Kenti'nin kurulu olduğu yerleşmenin kuzeydoğu kısmında yer alan Geç Antik sur duvarı içinde ele geçen bir define değerlendirilmektedir. Defineyi oluşturan sikkeler antik kentte kazı öncesi gerçekleştirilen temizlik çalışmaları sırasında toplu halde sur duvarında kullanılan harcın içerisinde ele geçmiştir. Tamamı bronz olan 108 adet sikkeden konservasyon çalışmaları sonrasında sadece 7 tanesinin tanımlaması yapılabilmektedir. Geri kalan sikkeler, korozyona bağlı olarak sikke metalinde ortaya çıkan bozulmalardan dolayı herhangi bir tanımlama yapmak için elverişli değildir. Tanımlaması yapılan sikkelerden en erkeni Valens Dönemi'ne (MS 364-367), en geç tarihli ise II. Theodosius Dönemi'ne (MS 408-450) aittir. Bununla birlikte tanımlanan sikkelerin definenin toplamına oranının az olmasından dolayı definenin hangi dönem aralığını kapsadığı ile ilgili kesin bir şey söylemek güçtür. Ancak tanımlanamayan sikkelerin çap ve ağırlıkları göz önüne alındığında bunların da yine Geç Roma sikkelerinden oluştuğunu söyleyebiliriz. Define her şeyden önce Geç Antik Dönem'de Tyana'yı çevreleyen sur duvarlarında gerçekleşen onarıma işaret etmesi açısından kayda değerdir. Aynı şekilde sur duvarının inşasında kullanılan harcın içerisine bilinçli olarak bırakılması da defineyi oldukça dikkat çekici kılmaktadır. Tanımlanabilen en geç tarihli sikkeler gömünün MS 450'den önce duvara bırakılamayacağına işaret etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Tyana, Sikke, Geç Roma, Bizans, Sur.

First Evaluations of a Hoard Discovered in the Tyana Fortress Wall

Abstract

In this study, a hoard found within the late city wall located in the northeastern part of the settlement where the ancient city of Tyana was founded is evaluated. The hoard of coins was found collectively within the mortar used in the construction of the fortification walls during pre-excavation cleaning operations. Of the 108 bronze coins, only 7 could be identified following conservation work. The remaining coins were too deteriorated due to corrosion to allow any identification. The earliest of the identified coins dates to the reign of Valens (AD 364-367),

* Öğr. Gör. Dr. Hüsamettin Hayri Şener, Aksaray Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Arkeoloji Bölümü, Merkez/Aksaray, Türkiye. E-posta: hhayrisener@aksaray.edu.tr, Orcid no: 0000-0002-6737-0028

and the latest to the reign of Theodosius II (AD 408-450). However, due to the small proportion of identifiable coins in the hoard, it is challenging to determine the exact period covered by the hoard. Considering the diameter and weight of the unidentified coins, it is plausible that they also belong to the Late Roman period. The hoard is particularly noteworthy as it indicates repairs to the fortification walls surrounding Tyana during the Late Antique period. The deliberate placement of the coins within the mortar used in the wall's construction makes the hoard even more intriguing. The latest coins that can be identified indicate that the hoard could not have been placed in the wall before AD 450.

Keywords: Tyana, Coin, Late Roman, Byzantine, Fortification.

Giriş

Güney Kapadokya'nın en önemli kenti konumunda olan Tyana, Niğde İli Bor İlçesi Kemerhisar Beldesi'nde yer almaktadır. Yerleşmede yürütülen sistemli kazı çalışmaları ile antik yerleşmeye dair önemli bulgular gün ışığına çıkartılmıştır. Kazı çalışmaları daha çok antik yerleşmeden günümüze ulaşan en önemli kalıntıları oluşturan su kemerlerinin kente ulaştığı noktada, yerleşmenin kuzeyinde yoğunlaşmıştır. Bu alanda yapılan kazılar sonucunda kentin Erken Hristiyanlık Dönemi'ne (MS 324-708) ait kilise ve vaftizhane yapıları ile kent surlarının bir kısmı ortaya çıkarılmıştır. 2016 yılında başlayan yeni dönem kazıları aynı zamanda kilise ve vaftizhanenin bulunduğu alanda da devam etmekte olup kazı çalışmaları sonucunda bu alanda dükkânlar ve muhtemelen antik yerleşmenin kurulu olduğu tüm höyüğü saran erken ve geç sur duvarlarının yaklaşık 230 metrelik bölümü daha görünür hale getirilmiştir.

Çalışmanın konusunu oluşturan sikkeler 08.07.2019 tarihinde Tyana Antik Kenti'nin kurulu olduğu yerleşmenin kuzeydoğu kısmında, N17 / 15 plan karesinde yer alan geç sur duvarında kazı öncesi gerçekleştirilen yüzey temizlik çalışmaları sırasında bulunmuştur (**Lev. 1**)¹. Sur duvarı içinde yer alan bir dikdörtgen blok taşın arasına gizlenmiş halde bulunan sikkelerin tamamı sur duvarı inşasında kullanılan harcın içerisinde toplu bir şekilde ele geçmiştir (**Lev. 2-3**)². Sikkeler ile birlikte ayrıca bazı metal cüruf parçaları ele geçmiştir. Toplam 108 adet sikkeden konservasyon sonucunda sadece 7'sinin tanımlamaya uygun olduğu görülmüştür.

Tanımlanan 7 sikkeden 1 tanesi Valens'e, 3 tanesi Arcadius'a, 2 tanesi ise II. Theodosius'a, bir tanesi ise II. Theodosius / III. Valentinianus / Marcianus / I. Leon'a aittir. Define içerisinde

1 Define yoğun kireç harçlı sıvanın içinde ele geçmesi dolayısıyla büyük oranda kimyasal reaksiyona uğramışlardır. Bu sebeple sikkelerin temizliği alanında uzman, bilhassa metal temizleme ve restorasyon konusunda profesyonel kişiler tarafından yapılmıştır. Hatta bu işlemler sırasında bazı sikkelerde metal kayıpları ve bozulmalar olduğundan defineyi oluşturan sikkeler uygun bir düzeyde temizlenmiş ve konservasyonu yapılmıştır. Sikkeleri temizleyip konservasyonunu gerçekleştiren Sanat Tarihçisi Restoratör Dr. Nesrin Aydoğan İşler'e teşekkürlerimi sunarım.

2 Bk. Doğanay – Bacak 2022, 489, 492, 500 Resim 3.

teşhis edilen en erken tarihli sikke Valens'e ait (MS 364-367) Sirmium darphanesinde basılan sikkedir³. “*Gloria Romanorum*” tipli sikkenin arka yüzünde imparator bir elinde *labarum*, diğer eliyle yerdeki tutsağı sürüklerken tasvir edilmiştir (No. 1)⁴.

İmparator Arcadius'a ait 3 sikkeden erken tarihli olanı MS 383 yılında Cyzicus darphanesinde basılan arka yüzünde imparatorun *votasının* konu edildiği sikkedir (No. 2)⁵. Arcadius'a ait diğer 2 sikkenin arka yüzünde ise yan yana üç imparatoru gösteren “*Gloria Romanorum*” tipi tasvir edilmiştir (No. 3-4)⁶. Bu sikkelerden bir tanesinin (No. 3) darphanesi Cyzicus, diğerinin darphanesi ise okunamamıştır⁷.

Tanımlanan sikkeler içerisinde arka yüzünde çelenk içerisinde haç motifinin tasvir edildiği 3 adet sikke mevcuttur. Bunlardan iki tanesi II. Theodosius'a ait olup bir tanesinin darp yeri Cyzicus (No. 5); diğerinin darphanesi ise okunamamıştır (No. 6). Darphanesi ve imparatoru tanımlanamayan diğer sikke ise arka yüzde görülen çelenk içerisinde haç motifinden dolayı II. Theodosius / III. Valentinianus / Marcianus ve I. Leon'a ait olabilir (No. 7). Bu arka yüz tipi söz konusu imparatorlar adına MS 423-457 arası dönemde darp edilmiştir. Buna karşın bu sikkenin çapı (10 mm) ve ağırlığı (0,60 g) dikkate alındığında MS 423 – 442 yılları arasında Carthage'de basılmış⁸ ve nümismatlar tarafından “imparatorluk dışı” (*Non-Imperial*) olarak adlandırılan sikke olması da muhtemeldir⁹. Bu tipte sikkeler Anadolu'da Zeugma¹⁰ ve Anemurium¹¹ Geç Roma Definelerinden bilinmektedir.

Define içerisinde bazı sikkelerin ön yüzlerinde zor da olsa seçilebilen sağa dönük imparator büstleri vardır (No. 8-10). Ancak bu sikkeleri arka yüzleri tamamen bozulduğu için belirli bir tarih aralığına yerleştirmek zordur. No. 6'daki sikkenin ön yüzünde saat on iki hizasında görülen küçük kulp bu sikkenin kolye ucu olarak kullanılmış olabileceğini düşündürmektedir. Yine bir adet sikkenin tam orta kısmında görülen delik, sikkenin amulet

3 RIC IX, 158, No. 4b; LRBC II, No. 1632.

4 LRBC II, Gloria Romanorum, Tip 8.

5 RIC IX, 244 No. 20d; LRBC II, No. 2558. Arcadius, MS 19 Ocak 383 yılında Constantinopolis'te babası I. Theodosius tarafından *Augustus* makamına yükseltilmiştir. Bk. Kienast 1996, 338.

6 LRBC II, Gloria Romanorum, Tip 21.

7 Bu tip MS 395-408 yılları arasında İmparator Arcadius, Honorius ve II. Theodosius adına Constantinopolis, Cyzicus, Nicomedia, Antiocheia ve Alexandria darphanelerinde basılmıştır. Söz konusu tip Arcadius adına Cyzicus'ta 5, Antiocheia'da 2 ve Alexandria'da 1 atölyede (*officina*) darp edilmiştir (Bruck 1961, 42).

8 RIC X, 234.

9 Carthage darphanesinde kısa süreliğine basılmış olan bu tip sikkelerin basım tarihleri ve ayrıca hangi imparator adına darp edildikleri tartışmalıdır. Değişik tiplerde ve çok sayıda darp edilen bu sikkeleri çağdaş imparatorluk darplarına (AE4) kıyasla daha hafiftirler. Ortalama 10-13mm çapa sahip bu sikkeler ortalama 1.00g ağırlıktadırlar. Karşılaştırmalı olarak bk. RIC X, 233-234; LRBC II, 58.

10 Zeugma Geç Roma Definesi içerisinde bu tipte toplam 6 adet sikke bulunmaktadır. Bk. Köker 2018, 202-207.

11 Anemurium Nekropol Kilisesi'nde ele geçen Geç Roma Definesi'nde ise 2 adet “*Non-Imperial*” sikke bulunmaktadır. Bk. Oyarçın – Tekocak 2021, 271-286.

veya kolye ucu olarak kullanım görmüş olabileceğini akla getirir de farklı bir kullanım şekliyle de bağlantılı olabilir (**No. 11**)¹².

Genel olarak baktığımızda tanımlanabilen sikkelerin oranı defineyi oluşturan sikkelerin toplamına oranla oldukça düşüktür. 108 adet sikkeden sadece 7 tanesi tanımlanabilmiştir. Bu yüzden definenin Valens (MS 364-367) ile II. Theodosius (MS 408-450) arası döneme ait sikkelerden oluştuğunu kesin olarak söylemek güçtür. Ancak tam olarak teşhis edilemeyen 101 adet sikkenin çap ve ağırlıkları dikkate alındığında bunların da Geç Roma İmparatorluk Dönemi sikkeleri olduğu anlaşılmaktadır. Zira ağırlıklı olarak küçük birimlerden oluşan sikkelerin çapları 15 mm ile 0.80 mm arasında; ağırlıkları ise 1.60 g ile 0.40 g aralığında değişmektedir. Bu bağlamda definenin Geç Roma defnesi olduğu söylenebilir.

Define içerisinde II. Theodosius veya III. Valentinianus'a ait sikkeler (**No. 5-7**) definenin sur duvarına MS 425-450 arası tarihten önce konulamayacağını, bu dönem veya sonrasında yerleştirildiğine işaret etmektedir. Bununla birlikte define içerisinde ağırlık ve birimleri yönünden kolay teşhis edilebilen Bizans follislerinin tespit edilememesi de gömünün Anastasius sikke reformundan önce sur duvarına yerleştirilmiş olabileceğine işaret etmektedir¹³. Bu durumda definenin MS 450-498 yılları arasında bir tarihte gömüldüğü ileri sürülebilir.

Tamamı bronz sikkelerden oluşan definenin alım gücünün oldukça düşük olduğu söylenebilir. Bu durum göz önüne alındığında defineyi tarihi bir olayla ilişkiye götürmek güçtür. Ancak geç sur duvarındaki harcın içerisine bilinçli olarak bırakıldığı kesindir. Kenti çevreleyen surların geri çekilmesine ve kentin küçülmesine neden olan faktörler hakkında bugün için fazla bilgi sahibi değiliz. Muhtemelen MS 5. yüzyıl içerisinde Roma ile Sasaniler arasında yükselen gerilimin stratejik bir noktada yer alan Tyana'da bazı önlemlerin alınmasında etkili olduğu söylenebilir. Bir diğer olasılık ise İmparator Anastasius Dönemi'nin hemen başlarında (MS 491-492) Anadolu'nun güney kıyılarını sarsan Isaurialıların başlattığı isyan hareketinden Tyana'nın da etkilenmiş olabileceğidir. İsyân sırasında Isaurialılar Constantinopolis ile doğu sınırındaki savaşların karargahı konumunda olan Antiochia arasındaki kara yolu bağlantısını kesmekle tehdit etmekteydi¹⁴. Tyana bu karayolu bağlantısında kilit nokta konumundaydı ve Seleucia ad Calycadnum üzerinden Isaurialıların oldukça kolay ulaşabilecekleri bir noktada yer almaktaydı.

Bugün arkeolojik olarak yeterince araştırılmamış ve sadece 230 m'lik bir kısmı takip edilebilen sur duvarları çift sur beden tekniğinde yaklaşık 4m bir genişliğe sahiptir. Dış sur kalınlığı ortalama 1.70m; içteki sur ise ortalama 1.20m kalınlığa sahiptir. Tyana'nın erken dönem sur duvarlarından oldukça farklılık gösteren ve erken surdan yaklaşık 25m geride konuşlandırılan bu sur duvarı inşa tekniği yönüyle MS V/VI. yüzyıl özellikleri göstermektedir.

12 Sikkelerin amulet veya talisman olarak kullanımı ile ilgili bk. Lenger 2018, 317-326.

13 Burada yapılan temizlik çalışmaları sırasında ayrıca çok sayıda Bizans follisi ve İslami sikke ele geçmiştir.

14 Mitchell 2020, 179.

Devşirme malzemeden, alt kısımları işlenmiş küçük moloz taşlardan, üst kısımları ise büyük düzgün bloklardan ve derz aralarında harç, küçük moloz taşlar, mermer ve tuğla parçaları kullanılarak inşa edilmiştir.

Tyana definesi içerisinde tanımlanabilen sikkelerin sayısı az olduğu için diğer define örnekleri ile sağlıklı bir karşılaştırma yapmak güçtür. Tanımlanan sikkeler Valens, Arcadius ve II. Theodosius / III. Valentinianus'a ait örneklerden oluşmaktadır. Söz konusu imparatorlara ait sikke örnekleri Anadolu'da ele geçmiş çok sayıda define içerisinde mevcuttur. Örneğin Taburabat¹⁵, Arykanda¹⁶, Zeugma¹⁷ ve Anemurium¹⁸ kentlerinde ele geçen Geç Roma Defineleri içerisinde Tyana Geç Roma Definesi içerisinde tanımlanan sikkeler ile benzer çok sayıda sikke vardır. Taburabat Definesi içerisinde en geç tarihi İmparator Marcianus'a (MS 450-457) ait sikkeler oluşturmaktadır¹⁹. Benzer şekilde kapsadığı zaman aralığı geniş olsa da Arykanda TK3 Definesi içerisinde yoğunluk MS 395-423 arası dönemden gelen sikkelerden oluşmaktadır²⁰. Zeugma Geç Roma Definesi içerisinde tanımlanan sikkelerin büyük çoğunluğu MS 402-474 arası dönemden gelmektedir²¹. Anemurium Nekropol Kilisesi'nde ele geçen Geç Roma Definesi içerisinde de Tyana definesinde tanımlı sikkelere ait örnekler vardır²². Yine gömü tarihleri II. Theodosius Dönemi olan Ormana Definesi²³ ile 1969 yılında Aphrodisias'ta bulunmuş olan bir Geç Roma definesi²⁴ Tyana definesi ile aynı dönemden olmalıdır. MS 5. yüzyılın ilk çeyreğinde gömüldüğü düşünülen Parion Akropolü Doğu (İç) Suru'nda ele geçen definede de Theodosius Hanedanlığı üyelerine ait sikkeler yoğunluktadır²⁵. Ayrıca Sardis kazılarında ele geçen ve tamamı MS 5. yüzyılın sonlarına tarihlendirilen Geç Roma Defineleri²⁶ ile yine 2011 yılında Parion Tiyatrosu'nda ele geçen ve

15 Arslan 1987, 45-50; Arslan 1991, 43-57.

16 Sancaktar 2012, 219-228.

17 Köker 2018, 202-207.

18 Oyarçin – Tekocak 2021, 274-275.

19 Taburabat Definesi II. Constantius (MS 337-361) ile İmparator Marcianus (MS 450-457) arası dönemden gelen yaklaşık 3432 adet Geç Roma Dönemi sikkesinden oluşmaktadır. Genel olarak bk. Arslan 1987, 45-50; Arslan 1991, 43-57.

20 Arykanda TK3 Definesi içerisinde en geç tarihli sikke İmparator Marcianus'a ait sikkedir. Define ile ilgili olarak bk. Sancaktar 2012, 219-228.

21 Bk. Köker 2018, 202-207. Zeugma Geç Roma Definesi en erken MS 5. yüzyıl sonlarında gömülmüş olmalıdır.

22 Anemurium Nekropol Kilisesi'nde ele geçen define İmparator Marcianus Dönemi'nde (MS 450-457) gömülmüş olmalıdır. Bk. Oyarçin – Tekocak 2021, 274-275.

23 Ulutaş 2016, 161. Ormana Definesi I. Constantinus ile II. Theodosius arası döneme ait toplam 956 adet sikkeden oluşmaktadır.

24 Hoover 2000, 296-297. 1969 yılında Heykel atölyesi çalışmaları sırasında ele geçen define II. Constantius ile II. Theodosius arası döneme tarihlendirilen 10 adet bronz sikkeden oluşmaktadır.

25 Keleş – Oyarçin 2022, 36-37. Parion Akropolü Doğu (İç) Suru Definesi imparator Aurelianus ile II. Theodosius arası döneme ait toplam 474 adet sikkeden oluşmaktadır.

26 Genel olarak bk. Evans 2013, 137-156.

MS 5. yüzyılın ikinci yarısı içerisinde gömüldüğü düşünülen Geç Roma Definesi²⁷ de Tyana definesiyle oldukça benzerdir.

Sonuç

Sur duvarında ele geçen define içerisinde her ne kadar az sayıda tanımlanan sikke bulunsa da, Tyana Antik Kenti'nin kuzeydoğu sur duvarında Geç Antik Dönem'de gerçekleşen olası bir onarıma işaret etmesi yönüyle önemlidir. Define içerisinde tanımlanan en geç tarihli sikke definenin sur duvarına MS 450'den önce bırakılamayacağına işaret etse de tanımlanamayan 101 adet sikke nedeniyle definenin kesin olarak hangi tarihte sur duvarına bırakıldığı ile ilgili kesin bir şey söylemek zordur. Ancak defineyi oluşturan sikkeler içerisinde Bizans Dönemi follislerinin olmaması gümünün sur duvarına MS 5. yüzyılın ikinci yarısı içerisinde, muhtemelen Anastasius sikke reformundan önce bu alana konulmuş olduğunu düşündürmektedir. Bununla birlikte definenin varlığı her durumda Tyana sur duvarlarında Geç Antik Dönem'de bir onarım gerçekleştiğinin kanıtı olması açısından önemlidir.

Tyana savunma yapılarında sürekli tadilatların yapıldığı görülmektedir. Örneğin bu tarz bir tadilat Hellenistik Dönem Surlarında da tespit edilmiştir. Bu surların gerisinde kalan kısımların Bizans Dönemi'nde dükkân ve işlik olarak kullanıldığı tespit edilmiştir. Çalışmaya konu olan sikkelerin bulunduğu sur duvarı ise yine Bizans Dönemi içerisinde daraltılan ve acele ile yapılan bir iç tahkimata sahiptir. Şimdiye kadar yapılan kazılar neticesinde Tyana sur duvarlarında Bizans Dönemi boyunca sürekli onarımların gerçekleştirildiği tespit edilmiştir. Tyana sur duvarlarının şimdilik görünen en erken evresi Hellenistik Dönem'e aittir. Sur bedenlerinde görülen onarımlar ise özellikle Bizans Devleti'nin Sasani ve Araplar ile yoğun mücadeleler yaptığı MS 5. yüzyıl ile 9. yüzyıla aittir. Önümüzdeki yıllarda Tyana'da yapılacak kazı çalışmaları hem kenti çevreleyen erken surda hem de çalışmanın konusunu oluşturan definenin bulunduğu geç sur duvarında gerçekleşen muhtemel tadilatların belgelenmesi konusunda önemli veriler ortaya koyacaktır.

27 Bk. Oyarçin 2016, 184.

Katalog

Valens (MS 364-367)

Sirmium

Öy. [DN VALE]N-S [PF AVG]. İmparatorun inci diademli, giyimli ve zırlı büstü, sağa.

Ay. [GLO]RIA RO-[MANORVM]; İmparator sağ eliyle bir esiri sürüklüyor, sol elinde *labarum* tutuyor. BSIRM.

Ref. *RIC IX, 158, No. 4b; LRBC II, Gloria Romanorum, Tip 8.*

1. Æ3, 14mm., 1,10g., Ky. 2, Kazı Env. No. S21/2019.

Arcadius (MS 383)

Cyzicus

Öy. [DN ARCA]DIVS PF AVG. İmparatorun inci diademli, giyimli ve zırlı büstü, sağa.

Ay. VOT/X/MVLT/XX. Tamamı çelenk içerisinde. Kesimde, SMK[.].

Ref. *RIC IX, 244 No. 20d; LRBC II, No.2558*

2. Æ4, 13mm., 1.21g., Ky.1, Kazı Env. No. S64/2019.

(MS 406-408)

Cyzicus.

Öy. [DN ARCA]DI-VS[PF AVG]. İmparatorun inci diademli, giyimli ve zırlı büstü, sağa; büstün arkasında yıldız.

Ay. [GLORI - A R]OMA - NORVM; üç imparator ayakta, cepheden; sağdaki ve soldaki figürler ortadaki figüre göre daha uzun, dışarıda kalan elleri ile uzun mızrak, içte verilmiş elleri ile kalkanlarını desteklemekte; ortadaki figür ise sağ elinde uzun mızrak tutmakta; kesimde, SMKA.

Ref. *RIC X, 251, No. 148; LRBC II, Gloria Romanorum, Tip 21.*

3. Æ3, 16mm., 1,20g., Ky.10, Kazı Env. No. S5/2019.

Belirsiz Darphane

Öy. DN ARC[ADI-VS PF AVG]. İmparatorun inci diademli, giyimli ve zırlı büstü, sağa; büstün arkasında yıldız.

Ay. [GLORI - A ROMA - NORVM]; üç imparator ayakta, cepheden; sağdaki ve soldaki figürler ortadaki figüre göre daha uzun, dışarıda kalan elleri ile uzun mızrak, içte verilmiş elleri ile kalkanlarını desteklemekte; ortadaki figür ise sağ elinde uzun mızrak tutmakta.

Ref. *RIC X, 251, No. 145 (Nicomedia); LRBC II, Gloria Romanorum, Tip 21.*

4. Æ3, 15mm., 0.94g., Ky. 5, Kazı Env. No. S2/2019

II. Theodosius (MS 425-450)

Cyzicus.

Öy. DN TH[EODO-SIVS PF AVG]. İmparatorun inci diademli, giyimli ve zırlı büstü, sağa.

Ay. Çelenk içerisinde haç; kesimde SMKB.

Ref. *RIC X, 275, No.449; LRBC II, no.2604.*

5. Æ4, 12mm., 1.40g., Ky.12, Kazı Env. No. S1/2019.

Belirsiz Darphane

Öy. DN THEO[DO-SIVS PF AVG]. İmparatorun inci diademli, giyimli ve zırlı büstü, sağa. Saat 12 hizasında kulp.

Ay. Çelenk içerisinde haç.

Ref. *RIC X, 275, No.449; LRBC II, no.2604.*

6. Æ4 12mm., 1.20g., Ky.12, Kazı Env. No. S19/2019.

II. Theodosius / III. Valentinianus / Marcianus / I. Leon (MS 423-457)

Öy. []. İmparatorun inci diademli, giyimli ve zırlı büstü, sağa.

Ay. []. Çelenk içerisinde haç.

Ref. *RIC X, 275, No.449; LRBC II, no.2604.*

7. Æ4 10mm., 0.60g., Ky.6, Kazı Env. No. S98/2019.

Öy. []. İmparatorun inci diademli, giyimli ve zırlı büstü, sağa.

Ay. Belirsiz.

8. Æ4, 14mm., 1.20g., Kazı Env. S4/2019.

9. Æ4, 14mm., 1.50g., Kazı Env. S17/2019.

10. Æ4, 12mm., 1.80g., Kazı Env. S68/2019.

11. Æ4, 11mm., 1.20g., Kazı Env. S36/2019 (Sikkenin ortasında delik).

Tanımlanamayan Geç Roma Sikkeleri

12. Æ., 15mm., 1,50g., Kazı Env. S13/2019.

13. Æ., 15mm., 1,00g., Kazı Env. S52/2019.

14. Æ., 14mm., 1,60g., Kazı Env. S3/2019.

15. Æ., 14mm., 1,60g., Kazı Env. S14/2019.

16. Æ., 14mm., 1,50g., Kazı Env. S15/2019.

17. Æ., 14mm., 1,20g., Kazı Env. S30/2019.

18. Æ., 14mm., 1,00g., Kazı Env. S20/2019.

19. Æ., 14mm., 1,00g., Kazı Env. S42/2019.

20. Æ., 13mm., 1,50g., Kazı Env. S7/2019.

21. Æ., 13mm., 1,50g., Kazı Env. S73/2019.

22. Æ., 13mm., 1,50g., Kazı Env. S78/2019.

23. Æ., 13mm., 1,30g., Kazı Env. S10/2019.

24. Æ., 13mm., 1,30g., Kazı Env. S79/2019.

25. Æ., 13mm., 1,20g., Kazı Env. S102/2019.

26. Æ., 13mm., 1,00g., Kazı Env. S54/2019.

27. Æ., 13mm., 1,00g., Kazı Env. S55/2019.

28. Æ., 13mm., 1,00g., Kazı Env. S56/2019.

29. Æ., 13mm., 1,00g., Kazı Env. S65/2019.

30. Æ., 13mm., 1,00g., Kazı Env. S81/2019.

31. Æ., 13mm., 1,00g., Kazı Env. S82/2019.

32. Æ., 13mm., 1,00g., Kazı Env. S86/2019.

33. Æ., 13mm., 0,90g., Kazı Env. S101/2019.

34. Æ., 13mm., 0,80g., Kazı Env. S34/2019.

35. Æ., 13mm., 0,70g., Kazı Env. S29/2019.

36. Æ., 13mm., 0,70g., Kazı Env. S83/2019.

37. Æ., 12mm., 1,50g., Kazı Env. S104/2019.

38. Æ., 12mm., 1,50g., Kazı Env. S23/2019.

39. Æ., 12mm., 1,30g., Kazı Env. S8/2019.

40. Æ., 12mm., 1,30g., Kazı Env. S11/2019.

41. Æ., 12mm., 1,30g., Kazı Env. S18/2019.

42. Æ., 12mm., 1,20g., Kazı Env. S76/2019.

43. Æ., 12mm., 1,20g., Kazı Env. S95/2019.

44. Æ., 12mm., 1,20g., Kazı Env. S9/2019.

45. Æ., 12mm., 1,20g., Kazı Env. S12/2019.

46. Æ., 12mm., 1,00g., Kazı Env. S59/2019.

47. Æ., 12mm., 1,00g., Kazı Env. S61/2019.

48. Æ., 12mm., 1,00g., Kazı Env. S62/2019.

49. Æ., 12mm., 1,00g., Kazı Env. S63/2019.

50. Æ., 12mm., 1,00g., Kazı Env. S72/2019. 80. Æ., 10mm., 1,00g., Kazı Env. S69/2019.
51. Æ., 12mm., 1,00g., Kazı Env. S74/2019. 81. Æ., 10mm., 1,00g., Kazı Env. S100/2019.
52. Æ., 12mm., 1,00g., Kazı Env. S92/2019. 82. Æ., 10mm., 0,90g., Kazı Env. S99/2019.
53. Æ., 12mm., 1,00g., Kazı Env. S96/2019. 83. Æ., 10mm., 0,80g., Kazı Env. S49/2019.
54. Æ., 12mm., 1,00g., Kazı Env. S27/2019. 84. Æ., 10mm., 0,70g., Kazı Env. S41/2019.
55. Æ., 12mm., 1,00g., Kazı Env. S28/2019. 85. Æ., 10mm., 0,70g., Kazı Env. S46/2019.
56. Æ., 12mm., 1,00g., Kazı Env. S31/2019. 86. Æ., 10mm., 0,70g., Kazı Env. S51/2019.
57. Æ., 12mm., 1,00g., Kazı Env. S38/2019. 87. Æ., 10mm., 0,70g., Kazı Env. S71/2019.
58. Æ., 12mm., 1,00g., Kazı Env. S39/2019. 88. Æ., 10mm., 0,60g., Kazı Env. S60/2019.
59. Æ., 12mm., 0,90g., Kazı Env. S88/2019. 89. Æ., 10mm., 0,60g., Kazı Env. S67/2019.
60. Æ., 12mm., 0,90g., Kazı Env. S32/2019. 90. Æ., 10mm., 0,60g., Kazı Env. S84/2019.
61. Æ., 12mm., 0,80g., Kazı Env. S26/2019. 91. Æ., 10mm., 0,60g., Kazı Env. S24/2019.
62. Æ., 12mm., 0,80g., Kazı Env. S43/2019. 92. Æ., 10mm., 0,60g., Kazı Env. S37/2019.
63. Æ., 12mm., 0,70g., Kazı Env. S50/2019. 93. Æ., 10mm., 0,50g., Kazı Env. S44/2019.
64. Æ., 12mm., 0,70g., Kazı Env. S77/2019. 94. Æ., 10mm., 0,50g., Kazı Env. S53/2019.
65. Æ., 12mm., 0,60g., Kazı Env. S40/2019. 95. Æ., 10mm., 0,50g., Kazı Env. S75/2019.
66. Æ., 12mm., 0,50g., Kazı Env. S105/2019. 96. Æ., 10mm., 0,50g., Kazı Env. S90/2019.
67. Æ., 11mm., 1,00g., Kazı Env. S6/2019. 97. Æ., 10mm., 0,50g., Kazı Env. S91/2019.
68. Æ., 11mm., 1,00g., Kazı Env. S16/2019. 98. Æ., 10mm., 0,50g., Kazı Env. S93/2019.
69. Æ., 11mm., 1,00g., Kazı Env. S22/2019. 99. Æ., 10mm., 0,50g., Kazı Env. S94/2019.
70. Æ., 11mm., 1,00g., Kazı Env. S35/2019. 100. Æ., 10mm., 0,50g., Kazı Env. S103/2019.
71. Æ., 11mm., 1,00g., Kazı Env. S45/2019. 101. Æ., 10mm., 0,50g., Kazı Env. S108/2019.
72. Æ., 11mm., 1,00g., Kazı Env. S48/2019. 102. Æ., (Kırık) Kazı Env. S25/2019.
73. Æ., 11mm., 1,00g., Kazı Env. S58/2019. 103. Æ., (Kırık) Kazı Env. S33/2019.
74. Æ., 11mm., 1,00g., Kazı Env. S80/2019. 104. Æ., (Kırık) Kazı Env. S66/2019.
75. Æ., 11mm., 0,70g., Kazı Env. S106/2019. 105. Æ., (Kırık) Kazı Env. S70/2019.
76. Æ., 11mm., 0,70g., Kazı Env. S85/2019. 106. Æ., (Kırık) Kazı Env. S89/2019.
77. Æ., 11mm., 0,50g., Kazı Env. S47/2019. 107. Æ., (Kırık) Kazı Env. S97/2019.
78. Æ., 11mm., 0,50g., Kazı Env. S87/2019. 108. Æ., (Kırık) Kazı Env. S107/2019.
79. Æ., 10mm., 1,00g., Kazı Env. S57/2019.

Levhalar

Lev. 1: Definenin sur duvarlarında ele geçtiği alan

Lev. 2: Definenin bulunduğu yer

Lev. 3: Definenin buluntu durumu

Lev. 4: Defineyi oluşturan sikkelerin konservasyon öncesi durumu.

No. 1

No. 2

No. 3

No. 4

No. 5

No. 6

No. 7

No. 11

Lev. 5: Define içerisinde tanımlaması yapılan sikkeler

Kaynakça

Arslan 1987

Arslan, M., “Taburabat Definesi Arcadius Devri Sikkeleri”, Anadolu Medeniyetleri Müzesi 1986 Yıllığı, 45-50.

Arslan 1991

Arslan, M., “The Taburabat Hoard”, C. S. Lightfoot (ed.), Recent Turkish Coin Hoards and Numismatic Studies. 43-57. Oxford.

Bruck 1961

Bruck, G., Die spätrömische Kupferprägung: Ein Bestimmungsbuch für schlecht erhaltene Münzen. Graz.

Doğanay – Bacak 2022

Doğanay, O. - Bacak, K., “Tyana Kazısı 2019-2020 Kazı Çalışmaları”. 2019-2020 Yılı Kazı Çalışmaları 3, 487-502.

Evans 2013

Evans, J. de R., “Five Small Bronze Hoards from Sardis and Their Implications for Coin Circulation in the Fifth Century C.E.”, Bulletin of the American Schools of Oriental Research 369, 137-156.

Hoover 2000

Hoover, O., “Three Late Roman ‘Purse Hoards’ from Aphrodisias”, The Numismatic Chronicle, 2000, 292-297.

Keleş – Oyarçin 2022

Keleş, V. – Oyarçin, K., Parion Akropolü Doğu (İç) Suru Geç Roma Definesi, İstanbul.

Kienast 1996

Kienast, D., Römische Kaisertabelle: Grundzüge einer römischen Kaiserchronologie, Darmstadt.

Köker 2018

Köker, H., “Zeugma’dan Bir Geç Roma Definesi”, SDÜ Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi, 44, 202-207.

Lenger 2018

Lenger, D. S., “Antikçağ’da Sikkenin Amulet ve Talisman Olarak Kullanımı”, MCBÜ Sosyal Bilimler Dergisi, 13/3, 317-326.

LRBC

Late Roman Bronze Coinage, Part I / II, P. V. Hill - P. C. Kent - R. A. G. Carson (eds.), London, 1976.

Mitchell 2020

Mitchell, S., Geç Roma İmparatorluğu Tarihi, Çev. T. Kaçar, TTK Yay., Ankara.

Oyarçin 2016

Oyarçin, K., “Parion Tiyatrosu Sikkeleri Üzerine Genel Bir Değerlendirme”, C. Başaran – E. Ergürer (eds.), Parion Roma Tiyatrosu, Ankara, 181-191.

Oyarçin – Tekocak 2021

Oyarçin, K. - Tekocak, M., “Anemurium Nekropol Kilisesi’nden Bir Geç Roma Definesi”, SDÜ Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi, 52, 271-286.

RIC IX

The Roman Imperial Coinage Vol. IX. Valentinian I-Theodosius I, H. Mattingley - C. H. V. Sutherland - R. A. G. Carson (eds.), London, 1951.

RIC X

The Roman Imperial Coinage, Vol X, R. A. G. Carson - J. P. C. Kent - A. M. Burnett (eds.), London, 1994.

Sancaktar 2012

Sancaktar, H., “2011 Yılı Arykanda Kazısı TK3 Definesi: Bir Ön Değerlendirme”, Mediterranean Journal of Humanities II/2, 219-228.

Ulutaş 2016

Ulutaş, Ç., “Ormana Definesi”, Z. Çizmeli Ögün (ed.), Kaunos / Kbid Toplantıları 3, Anadolu Numismatik Araştırmaları Çalıştayı, Ankara, 153-228.

Seleucia | Sayı XV | Mayıs 2025

Doğu Dağlık Cilicia Mimari Plastiği Bağlamında
Olba'dan Bir Grup Buluntu

*A Group of Finds from Olba in the Context of
Architectural Decoration in Eastern Rough Cilicia*
Emel Erten – Yavuz Yeğin

9

Su Kemerlerinin Ötesinde: Kırsalda Roma Yaşamı ve
Mimarisi

*Beyond the Reach of the Aqueducts: Roman Lives and
Architecture in the Countryside*
Fikret Yegül

33

Juliana Anicia: "A Building Loving Woman"
Gender and Construction in Constantinople

*Juliana Anicia: "Yapı İşlerini Seven bir Kadın":
Constantinopolis'te Toplumsal Cinsiyet ve İnşaat Faaliyetleri*
Diane Favro

55

Boncuk ve Vazo Yapımı Dışında
Tunç Çağı'nda Camın Farklı Kullanım Biçimleri
Different Uses of Glass in the Bronze Age
Other than Beads and Vessels
Emel Erten

71

Savatra'dan Yeni Adak Yazıtları
New Votive Inscriptions from Savatra
Mehmet Alkan – İlker Işık

93

Tyana Geç Antik Sur Duvarında Ele Geçen Bir
Define Hakkında İlk Değerlendirmeler
*First Evaluations of a Hoard Discovered in the Tyana
Fortress Wall*

Hüsamettin Hayri Şener

107

Gaziantep Gerçin Höyük'ten Savaş Arabası Şeklinde
Bir Kaide

A Chariot-Shaped Base from Gerçin Höyük, Gaziantep
Tımur Demir – Özgür Çomak

121

Tarsus'da Türk İslam Dönemi Mihrapları
The Mihrabs of Turkish-Islamic Period in Tarsus
Mustafa Kaya

139

Aizanoi Tiyatrosu'nun Scaenae Frons Düzeninin
Anadolu'daki Benzer Tiyatro Örnekleriyle Karşılaştırılması
*Comparison of the Scaenae Frons Order of the Aizanoi
Theatre with Similar Theatre Examples in Anatolia*
Fikret Özbay – İrem Kaya Yuki

161

Eski Çağ ve Geç Antik Çağ Yazılı Kaynaklarında
Zephyrium

Zephyrium in Ancient and Late Antique Written Sources
Muzaffer Yılmaz

183

Batı Karadeniz'de Protohistorik Dönemlere Ait Yeni
Veriler

*Recent Archaeological Evidence from the Protohistoric
Periods of the Western Black Sea Region*

Emrullah Kalkan - Yunus Emre Sevinç

193

Anamur'da Ortagonuş (Bahçegonuş) Hanı ve Çeşmesi
Ortagonuş (Bahçegonuş) Inn and Fountain in Anamur
Halil Sözlü – Sultan Eren

213

Ardahan'ın Hanak İlçesindeki Veli Kalesi
Veli Fortress in Hanak District of Ardahan
Özlem Oral

227

Roma Dönemi'nde Phokaia'yı Etkileyen
Depremlerdeki Arkeolojik İzler

*Archaeological Traces of Earthquakes Affecting Phokaia
In the Roman Age*

Sabri Arıcı

243

Eagle Figurine With Gold Medallion Holding a Ram
From Burdur Museum

*Burdur Müzesi'nden Koç Tutan Altın Madalyonlu
Kartal Figürini*

Salih Soslu

259

Antik Kaynaklar, Antropolojik ve Arkeolojik Veriler
Işığında Eski Çağ'da Dövme

*Tattooing in Antiquity in the Light of Ancient Literature,
Anthropological and Archaeological Data*
Ahmet Emirhan Bulut

287

Samsun, Bafra'daki Roma Dönemi Taş Sanduka
Mezarları ve Buluntularının Değerlendirilmesi
*An Evaluation of the Roman Period Stone Cist Graves
and Their Findings from Bafra, Samsun*

Orhan Alper Şirin

321

Aizanoi Kadoi ve Kotiaecion'dan Yün Üretimine İlişkin
Arkeolojik İzler

*Archaeological Evidence of Wool Production from
Aizanoi, Kadoi and Kotiaecion*

Aslıhan Özbay

347

Seyitömer Höyük'ten Ele Geçen Bir Grup Bıçak
A Group of Knives Found at Seyitomer Mound

Rana Başkurt Usta – Hüseyin Usta

367

Traianus'un Doğu Seferine İlişkin Arkeolojik Kanıtlar
Archaeological Evidence of Trajan's Eastern Campaign
Burak Erdem

383

Alahan Manastırı Mağara – Kilisesi
Cave-Church in Alaban Monastery

Murat Özyıldırım - Yavuz Yeğin

397

ISSN 2148-4124

ISBN 978-625-6925-83-0

9 786256 925830

